

Symbol No.

RE - 2011'B'

SEE 2082 (2026)
ऐच्छिक प्रथम अर्थशास्त्र

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Give very short answer to the following questions:

१. परिवर्तनशील लागत भनेको के हो ?
What is variable cost?
२. यदि कुनै वस्तुको तेस्रो र चौथो एकाइ विक्री गर्दा कुल आय क्रमशः रु. 20 र रु. 25 प्राप्त हुन्छ भने चौथो एकाइको विक्रीबाट प्राप्त हुने सीमान्त आय कति हो ?
If the 3rd and 4th units of a good generates revenues of 20 and 25 rupees, what is the marginal revenue from the sale of the 4th unit?
३. कुन बजारमा ग्राहकलाई उक्त बजारको पूर्ण ज्ञान हुन्छ ?
In which market do consumers have perfect knowledge about it?
४. व्याज शास्त्रीय सिद्धान्तमा व्याजदर कसरी निर्धारण गरिन्छ ?
According to the classical theory of interest, how is rate of interest determined?
५. वस्तु विनिमय प्रणाली भनेको के हो ?
What is barter system?
६. मुद्राका प्राथमिक कार्यहरू के के हुन् ?
What are the primary function of money?
७. नेपालको आर्थिक विकासका लागि सरकारी खर्चको कुनै दुई महत्त्व लेख्नुहोस् ।
Write any two importance of government expenditure in the economic development of Nepal.
८. नेपालको अर्थ व्यवस्थाका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।
Write down any two characteristics of Nepalese economy.
९. साफ्टाको पूरा रूप लेख्नुहोस् ।
Write the full form of SAFTA.
१०. नेपाल जस्तो भूपरिवेष्टित मुलुकका लागि (WTO) विश्वव्यापार सङ्गठनको सदस्यता किन महत्त्वपूर्ण हुन्छ ?
Why is membership of WTO important to the land locked country like Nepal?
११. नमुना छनोट विधि भनेको के हो ?
What is sampling method?

क्रमशः

समूह 'ब' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(६×५=३०)

Give short answer to the following questions:

१२. दिइएको तालिका पूरा गरी तिनका आधारमा औषत लागत र सीमान्त लागत वक्रहरूमा रचना गरी एउटै चित्रमा देखाउनुहोस् :

Complete the following table and draw AR and MR curves:

परिमाण (Q)	कुल लागत (TC) (in Rs.)	औषत लागत (AC) (in Rs.)	सीमान्त लागत (MC) (in Rs.)
1	15	-	-
2	28	-	-
3	39	-	-
4	52	-	-
5	70	-	-
6	96	-	-

१३. पूर्ण प्रतिस्पर्धात्मक बजारमा कसरी सन्तुलित मूल्य निर्धारण हुन्छ ? चित्रका मद्दतले वर्णन गर्नुहोस् ।

How equilibrium price is determined under perfect competition market?
Explain with the help of a diagram.

१४. रिकार्डोको लगान सिद्धान्तलाई तालिका र रेखाचित्रका सहायताले व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain the Ricardian theory of rent with the help of a table and a diagram.

अथवा (Or)

मौद्रिक र वास्तविक ज्यालाविच भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between nominal and real wage.

१५. आर्थिक विकास र आर्थिक वृद्धिविच पाँचओटा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between economic development and economic growth with five points.

अथवा (Or)

आर्थिक विकासका सूचकहरूलाई उल्लेख गर्नुहोस् ।

Mention the indicators of economic development.

१६. हाम्रो देश नेपालका लागि संरक्षण व्यापार नीति कसरी लाभदायी हुनसक्छ ? स्पष्ट पार्नुहोस् ।

Clarify how protection trade policy can be beneficial for the county Nepal.

१७. नेपालको वर्तमान सोह्रौं केन्द्रीय योजना (2081/82 - 2085/86) को रणनीतिहरू वर्णन गर्नुहोस् ।

Describe the strategies of the current sixteenth central plan (2081/82 - 2085/86) of Nepal.

कमशः

१८. तथ्याङ्कशास्त्र भनेको के हो ? यसका कुनै चारओटा सीमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
What is statistics? Describe any four limitations of statistics.
१९. तलको तथ्याङ्कलाई वृत्तचित्रमा देखाउनुहोस् :
Show the following data in a pie-chart:

लागत शीर्षक Cost Heading	ज्याला Wages	सिमेन्ट Cement	फलाम Iron	काठ Wood	विविध Miscellaneous
लागत रू. Cost (Rs.)	600	800	400	300	150

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer to the following questions:

२०. नेपाल राष्ट्र बैङ्कले केन्द्रीय बैङ्कको रूपमा रहेर नेपालको आर्थिक विकासमा कस्तो प्रकारका कार्यहरू गरिरहेको छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
How the Nepal Rastriya Bank, as the central Bank is functioning in the economic development of Nepal? Explain
२१. नेपालमा केन्द्रीय बजेट निर्माण प्रक्रियाबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain about the central budget formulation process in Nepal.
२२. तलको तालिकाबाट मध्यिका र बहुलक पत्ता लगाउनुहोस् :
Calculate median and mode from the following table:

ज्याला प्रतिघण्टा Wage per hours	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
कामदारको सङ्ख्या No. of workers	30	40	50	30	10

अथवा (Or)

तलको तथ्याङ्कबाट वि.सं. २०८१ लाई आधार वर्षका रूपमा लिएर वि.सं. २०८३ का लागि लेस्पेयर र पास्चेको मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्नुहोस् ।

Construct Laspeyre's and Paasche's price index from the given data of base year 2081 for the current year 2083.

वस्तुहरू Goods	आधार वर्ष २०८१ Base Year 2081		चालु वर्ष २०८३ Current year 2083	
	मूल्य Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)	मूल्य रू. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)
धान (Paddy)	8	5	10	8
मकै (Maize)	6	4	8	6
गहुँ (Wheat)	4	3	6	5
फापर (Buckwheat)	3	2	4	3